

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa
Wyższego

w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa/ Mazowsze/ Rzeczpospolita

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Gabinet Matematyczny, Fizyczny i Astronomiczny

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum szkolne Collegium Nobilium jezuitów

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Gabinet ufundowany przez ks. Stefana Łusknę, po kasacie zakonu jezuitów przekazany Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu

Daty działalności / zakres czasowy:

1767-1773

Dostępność

Ograniczona (uczniowie Collegium Nobilium)

Typ relacji instytucji wobec pamięci

mnemoniczny

Rodzaj pamięci

powszechna

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar cywilizacji technicznej: przyrządy i maszyny naukowe

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Literatury im A. Mickiewicza Rynek Starego Miasta 20	Kamienica Winklerowska (ob. Balcerowska) na Rynku Starego Miasta w Warszawie

	00-272 Warszawa	
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	XXX	XXX
GODZINY OTWARCIA	XXX	
DYREKTORZY	XXX	Ks. Stefan Łuski
ZARZĄDCA	XXX	Rektor Collegium Nobilium
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptow any)	XXX	Budynek wzniesiony w XV w.; zakupiona dla jezuitów przez podskarbiego koronnego Macieja Grabowskiego (27 tys. florenów)

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

--

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Zbiory wykorzystywane w celach edukacyjnych

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Rzeczpospolita

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Łuski Szymon ks. (1725-1793) jezuita, matematyk, fizyk, astronom, odbył studia w Rzymie i Rouen, był kapelanem Stanisława Leszczyńskiego w Lunéville; profesor matematyki i przedmiotów przyrodniczych w Collegium Nobilium jezuitów w Warszawie (1772-1773 rektor), Stanisław August nadał mu tytuł Astronoma Królewskiego; po kasacie zakonu wydawca konserwatywnej „Gazety Warszawskiej” i „Kuriera Polskiego”

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Zakon jezuitów

Szczegółowa historia instytucji

1767 ks. Stefan Łuskiną po powrocie z Francji, podjął wykłady jako profesor matematyki; własnym kosztem (12 tys. franków z zapisu testamentowego Stanisława Leszczyńskiego dla spowiednika) sprowadził do Polski kolekcję instrumentów fizycznych i astronomicznych, urządzając jeden z najlepiej wyposażonych gabinetów naukowych w kraju; był też popularyzatorem wiedzy organizując publiczne pokazy astronomiczne i doświadczenia fizyczne („Gabinet Matematyczny, Fizyczny i Astronomiczny Paryskiej i Londyńskiej roboty kosztem własnym z części po rodzicach jego przypadłych mu urządził. Na pomnożenie tego gabinetu łożył 12 000 franków, które otrzymał drogą testamentu od Króla JMś Stanisława Książęcia Lotaryńskiego, którego był spowiednikiem. Tak więc wyłożył 3 000 czerwonych złotych na gabinet”).

1773 po kasacie zakonu jezuitów przez papieża Klemensa XIV Łuskiną podarował gabinet Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Brak informacji; nie zachował się spis instrumentów przekazanych przez Łuskinę królowi (wiadomo, że na ich pomieszczenie wykonano specjalną szafę)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Kwadrant z warsztatu Jacquesa Caniveta, oktant sygnowany przez mechanika W. Mendhama z Londynu

Strategia pozyskiwania zbiorów

zakup

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Łuski Stefan

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

1773 zbiory przeniesione do pałacu Pod Blachą

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Brak informacji

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

ŁOJEK J., *Ksiądz Łuskina*, w: *Strusie króla Stasia*, Warszawa 1961.

SZCZEPANIEC J., *Łuskina Stefan*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, t. XVIII, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1973, s. 577–579.

ŁOJEK J., *Don Kichot XVIII-wiecznej prasy polskiej (Stefan Łuskina)*, „Kwartalnik Historii Prasy Polskiej” 1991, nr 3/4, s. 17–25

PALUSZKIEWICZ F., PIECHNIK L., *Łuskina, Stefan*, w: *Diccionario histórico de la Compañía de Jesús*. Ed. by Charles O'Neill, Universidad Pontificia Comillas, Madrid 2001, s. 2443-2444.

ŁOSSOWSKA I., *Kontrowersje wokół Stefana Łuskiny SJ dziennikarza i redaktora*, [w:] *Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i pod zaborami*, pod red. nauk. I. Stasiewicz-Jasiukowej, Kraków 2004

WYKA E., *...ciekawym wiedzieć i widzieć skutki... czyli dzieje i znaczenie kolekcji przyrządów naukowych Stanisława Augusta*, Kraków: Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego – Księgarnia Akademicka, 2015, s. 51-53.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

--

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

--

Ciekawe cytaty

--

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

--

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	

DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	